

NV SRO

Financieel jaarverslag 2016

INHOUDSOPGAVE

Pagina

FINANCIEEL VERSLAG

1	Bericht van de Raad van Commissarissen aan de aandeelhouders	2
2	Bestuursverslag	5

JAARREKENING

1	Geconsolideerde balans per 31 december 2016	15
2	Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2016	17
3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2016	18
4	Geconsolideerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	19
5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2016	25
6	Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2016	33
7	Overige toelichting	35
8	Enkelvoudige balans per 31 december 2016	37
9	Enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2016	38
10	Algemene grondslagen voor de opstelling van de enkelvoudige jaarrekening	39
11	Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2016	40
12	Toelichting op de enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2016	45

OVERIGE GEGEVENS

1	Statutaire regeling winstbestemming	48
2	Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2015	48
3	Voorstel bestemming resultaat 2016	48
4	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	49

FINANCIEEL VERSLAG

1 BERICHT VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN AAN DE AANDEELHOUDERS

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 20 van de statuten bieden wij u het verslag over 2016 aan, zoals dit door de directie is opgemaakt en door BDO Accountants is onderzocht. De verklaring van de accountant is bij dit verslag gevoegd.

De Raad van Commissarissen heeft in het boekjaar veelvuldig vergaderd. Vijf maal betrof dit een reguliere vergadering. De Raad van Commissarissen heeft in haar vergaderingen aandacht besteed aan jaarlijks terugkerende onderwerpen, zoals de jaarrekening, de begroting, de periodieke financiële verslagen en het voorbereiden van de twee Algemene vergaderingen van de Aandeelhouders. In een aantal vergaderingen is aandacht besteed aan de werkconferentie, die met de beide aandeelhoudende gemeenten is gehouden in oktober 2016. De stand van zaken ten aanzien van het Verbeterplan en de wijze waarop invulling gegeven kan worden aan de noodzakelijke groei van SRO, waren terugkerende onderwerpen en vormden een rode draad in de bijeenkomsten van de Raad van Commissarissen. De relatie met de beide aandeelhoudende gemeenten is in 2016 intensief besproken.

Het evalueren van de eigen werkwijze en het vaststellen van verbeterpunten is jaarlijks een terugkerend onderwerp.

De leden van de Raad hebben in 2016 een vervolg gegeven aan het brengen van een bezoek aan lopende projecten om zo een beter beeld te krijgen van de uitvoerende taken van SRO. In 2016 betrof dit een bezoek aan de gemeente Haarlem en de gemeente Zandvoort. Onder andere het Boerhaavebad en het Kennemer sportcentrum zijn bezocht. Hierbij is aandacht besteed aan duurzaamheid. Ook heeft de RvC in 2016 meerdere malen overleg gehad met de Ondernemingsraad.

Na het vertrek van de heer Schuil is de heer Trip in mei benoemd tot commissaris van de NV SRO.

Het vertrek van de heer Schuil en de benoeming van de heer Trip tot commissaris hebben geleid tot een gewijzigde samenstelling van de auditcommissie en de remuneratiecommissie. In december 2016 heeft de RvC, na het vertrek van de heer De Boer, de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voorgesteld mw. van Vilsteren en de heer Bloemsma te benoemen tot bestuurder van de NV SRO. Hiermee werd invulling gegeven aan de gewenste vernieuwing en continuïteit in aansturing van de organisatie.

Strategie en Verbeterplan

Het jaar 2016 heeft voor een belangrijk deel in het teken gestaan van het verder professionaliseren van de organisatie door uitvoering te geven aan het eind 2015 vastgestelde Verbeterplan. Het goed organiseren en uitvoeren van de vastgoedtaken en een betere afstemming met de opdrachtgevers stonden hierin centraal. Met de aandeelhouders is regelmatig overleg gevoerd over de voortgang van het Verbeterplan. In elke vergadering van de Raad van Commissarissen is hier aandacht aan besteed. Gedurende het jaar is ook vorm gegeven aan een nieuwe strategie, waarin prestatieverbetering, kostenbeheersing en omzetgroei moeten zorgen voor continuïteit. De meerjarenraming laat zien dat groei van het takenpakket noodzakelijk is, gelet op de medio 2018 wegvallende opdrachten en de (mede daardoor) teruglopende resultaten. Ook de kwaliteit van te leveren diensten komt daardoor onder druk.

Eind 2016 is een nieuw strategisch beleidsplan vastgesteld waarin staat dat SRO voor de komende periode de uitvoering van de kerntaken zal gaan optimaliseren en gericht nieuwe opdrachten wil verwerven om daarmee de (financiële) druk op het rendement te verminderen.

Auditcommissie

In 2016 bestond de auditcommissie uit de heer Sirre en mevrouw Olfers. Mevrouw Olfers is in 2016 opgevolgd door de heer Trip. De auditcommissie adviseert gevraagd en ongevraagd de Raad van Commissarissen over de rechtmatigheid en doelmatigheid van het financieel beheer en beleid van SRO en de aan SRO gelieerde dochtermaatschappijen.

De auditcommissie beoordeelt het functioneren van het interne systeem van planning en control inclusief de opzet en effectiviteit van de interne verantwoording binnen de organisatie, beoordeelt de concept (meerjaren)begroting, adviseert over de benoeming van de externe accountant, beoordeelt de conceptjaarrekening, beoordeelt de tussentijdse financiële rapportages, beoordeelt de risico's en de effectiviteit van het uitgevoerde treasurybeleid en voert op verzoek van de Raad van Commissarissen andere toezichthoudende werkzaamheden uit. In 2016 heeft de auditcommissie vijf maal vergaderd, voorafgaand aan de reguliere RvC vergaderingen.

De auditcommissie heeft vooral gesproken over de financiële rapportages, het ziekteverzuim, de verplichting van de vennootschapsbelasting, kostentransparantie. Bij de financiële rapportages blijft het verbeteren van de prognoses een belangrijk onderwerp.

Remuneratiecommissie

In 2016 bestond de remuneratiecommissie, na het afscheid van de heer Schuil in mei, uit mevrouw Olfers en de heer Fledderus.

De remuneratiecommissie overlegt met de directeur over de arbeidsvoorwaarden, dit alles binnen het door de algemene vergadering van aandeelhouders voor de directeur vastgestelde beloningsbeleid.

De remuneratiecommissie heeft verder de taak tot het doen van voorstellen tot aanpassing van het beleid op het gebied van de beloning van de raad van commissarissen. De remuneratiecommissie ziet toe op de naleving van de statuten van de NV SRO, de corporate governance code, het integriteitsbeleid en het directiestatuut. In 2016 heeft de remuneratiecommissie meerdere gesprekken gevoerd met de directeur SRO. De remuneratiecommissie heeft dit jaar meermaals gesproken met de OR waaronder tijdens de reguliere overlegvergadering.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders

Er zijn 2 algemene vergaderingen van aandeelhouders geweest. In 2016 is onder meer gesproken over de voortgang van het Verbeterplan, de nieuwe strategie en de werkconferentie, gehouden in oktober. De jaarrekening 2015, de begroting 2017 en het strategisch beleidsplan zijn vastgesteld.

Financieel

Het jaar 2016 was een jaar waarin de gemeenten, onze belangrijkste opdrachtgevers, langzaam de gevolgen van de recessie achter zich laten. SRO is er opnieuw in geslaagd een financieel goed resultaat te boeken. Het resultaat 2016 bedraagt € 587.865 voor vennootschapsbelasting.

Samenstelling

In de Raad van Commissarissen hadden eind 2016 zitting:

- 1 De heer mr. drs. T. Fledderus, voorzitter;
- 1 De heer M. Divendal;
- 1 De heer J. Schuil; tot 12 mei 2016
- 1 De heer drs. F.P.Trip MRE, vanaf 12 mei 2016
- 1 De heer ir. R.J. Sirre;
- 1 Mevrouw Prof. mr. M. Olfers

Commissaris	Benoemd	Herbenoemd	Uiterlijk jaar van aftreding
M. Olfers	13-12-2013	-	2025
R.J. Sirre	01-10-2005	13-12-2013	2017
P. Trip	12-05-2016	-	2028
M. Divendal	16-12-2010	17-12-2014	2022
T. Fledderus	19-01-2011	17-12-2014	2023

Wij adviseren u om de jaarrekening vast te stellen. Wij stellen u bovendien voor in te stemmen met de voorgestelde winstbestemming, welke nog niet in de jaarrekening is verwerkt. Volgens dit voorstel wordt van de winst over 2016 ad € 902.710, € 400.000 als dividend uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Daarnaast vragen wij u de directie decharge te verlenen voor het gevoerde beheer en de Raad van Commissarissen voor het gehouden toezicht over het jaar 2016.

Amersfoort, 7 april 2017

De Raad van Commissarissen van de NV SRO

Mr. Drs. T. Fledderus
(voorzitter)

Ir. R.J. Sirre

Prof. mr. M. Olfers

drs. F.P.Trip MRE

M. Divendal

2 BESTUURSVERSLAG

Het jaar 2016 stond in het teken van het op orde brengen van de basis. Er is veel verbeterd en een flinke inhaalslag gemaakt. Er is fors geïnvesteerd in het verbeteren van de dienstverlening aan onze gemeentelijke opdrachtgevers. Dat heeft geleid tot het sneller en beter oplossen van klachten en het pro actiever adviseren van onze klanten.

SRO transformeert nu stap voor stap naar een organisatie die zich continu verbetert en vernieuwt en zich kan aanpassen aan veranderende omstandigheden in het klant domein maar ook daarbuiten. Voor de komende jaren richt SRO zich daarom op het optimaliseren van de organisatie zodat opdrachtgevers en gebruikers van gemeentelijk vastgoed goed bediend worden.

In 2016 is uitwerking gegeven aan het digitaal verhuren van onze binnensportaccommodaties in de verschillende gemeenten. Dat biedt klanten de mogelijkheid om binnen 5 minuten ruimte te huren. Ook is automatische toegangscontrole uitgewerkt, waarbij huurders door middel van een pasje of app toegang krijgen tot een locatie.

Onze klanttevredenheid is in 2016 steeds gewaardeerd met een 7 of hoger. Hierbij is sprake van een stijgende klanttevredenheid door de jaren heen.

Waar mogelijk geven we ruimte aan huurders (met name buitensportverenigingen) om in bredere zin activiteiten te ontplooiën. De gebruiksovereenkomsten zijn hiervoor aangepast en er wordt waar mogelijk medewerking verleend aan aanpassingen aan een voorziening. Zo is in Amersfoort het korfbalcomplex, dat al geschikt was voor korfbal en tennis, aangepast om ook beachvolleybal mogelijk te maken. Voor het grote nieuwe sportcomplex 'Amerena' geven we in samenwerking met de gebruikers en huurders vorm aan een nieuwe beheermodel, waarin de gebruikers de ruimte krijgen nieuwe activiteiten te ontplooiën. Ook gaan de gebruikers in dat complex zelf de horeca exploiteren.

Verder zijn er in 2016 in met name Amersfoort en Haarlem weer de nodige voorzieningen gerenoveerd of nieuw aangelegd. Het betreft veelal kunstgrasvelden. Eind 2016 is er een discussie ontstaan over het gebruik van rubbergranulaat op de kunstgras voetbalvelden. Gebruikers en gemeenten zijn steeds geïnformeerd over de stand van zaken.

Op het gebied van vastgoed zijn in 2016 met name de voorbereidingen getroffen voor de uitvoering van grote zwembadrenovaties (gemeente Leusden en gemeente Haarlem) en een Amersfoorts museum in 2017.

Op het gebied van duurzaamheid is fors geïnvesteerd in het grote Kennemer sportcentrum, waarbij een grote hoeveelheid zonnepanelen in geplaatst en de installatie is vernieuwd en aangepast naar recente inzichten op het gebied van duurzaamheid.

• Ambities

Medio 2016 zijn we gestart met het ontwikkelen van onze nieuwe strategie. Dit heeft geresulteerd in ons nieuwe strategische beleidsplan. Voor SRO staan de komende jaren vier ambities centraal. Belangrijke randvoorwaarde is dat de bedrijfsvoering op orde is.

Figuur 1 De vier ambities van SRO

- **Verbinding met onze stakeholders**

We wisselen continu met onze stakeholders van gedachten, om hun behoeften te kennen en hierop in te spelen met als doel onze dienstverlening te optimaliseren. Zo onderzoeken we constant of we nieuwe toegevoegde waarde kunnen leveren en monitoren we tevens of onze dienstverlening goed aansluit bij de verwachtingen van de stakeholders en bij de actuele trends en ontwikkelingen in de markt. Ook zijn we lid van netwerken en beroepsorganisaties, staan we in contact met beleidsmakers en politici en overleggen we met vakbonden en toezichthouders.

- **Waarde creëren**

We zijn ervan overtuigd dat we met onze dagelijkse activiteiten een materiële bijdrage leveren aan onze maatschappij.

SRO creëert waarde op verschillende fronten: maatschappelijk, economisch en sociaal. Als maatschappelijke onderneming wordt ook van ons verwacht dat we gezonde economische resultaten realiseren. Uiteraard is dit een voorwaarde voor onze continuïteit. Onze organisatie is echter alleen in staat om op lange termijn goede financiële resultaten te laten zien als onze klanten daadwerkelijk toegevoegde waarde ervaren van de diensten die we leveren – niet alleen op financieel maar ook op sociaal en maatschappelijk gebied. Dit doen we op een innovatieve manier, binnen het maatschappelijke spectrum. Een voorbeeld hiervan is de introductie van nieuwe partnerships via joint ventures of van alternatieve beheermodellen.

- **Duurzaamheid en milieu**

Duurzaamheid is steeds meer een integraal onderdeel van onze bedrijfsvoering. Uiteraard staat de “mens” hierin centraal. SRO biedt haar medewerkers de ruimte om zich te ontwikkelen om zo duurzaam inzetbaar te worden en te blijven. Duurzaamheid zit op deze wijze verankerd in de strategie van onze organisatie.

De duurzaamheidsstrategie van SRO is erop gericht om op een innovatieve, transparante en duurzame wijze waarde te creëren voor al onze stakeholders: voor al onze medewerkers, onze opdrachtgevers, de aandeelhouders, de samenleving als geheel en alle overige stakeholders. Hierbij hebben we oog voor wat we doen voor de maatschappij en voor het behalen van voordeel in de brede zin van het woord.

Naast de vanzelfsprekende aandacht voor de mens, is er ook aandacht voor ons milieu, onze leefomgeving. Voor onze vestingen gebruiken we kantoorruimte en voor onze diensten verplaatsen

we ons vaak over de weg. Dit zorgt voor CO₂-uitstoot. We zien het als onze verantwoordelijkheid om maatregelen te treffen die deze uitstoot minimaliseren. Waar mogelijk nemen we de fiets, carpoolen we of leggen zonnepanelen op de daken van onze eigen panden.

Bij alle investeringen die we doen nemen we het milieuaspect mee in onze besluitvorming. Voorbeelden zijn CO₂-neutrale houtsnipperkachels voor de verwarming van sportaccommodaties en zonnepanelen op daken van de voorzieningen. Ook vervangen we lichtbronnen zo veel mogelijk door ledverlichting. Deze maatregelen treffen we veelal in nauw overleg met onze opdrachtgevers, de eigenaren van de door ons beheerde voorzieningen. We berekenen de investering en op welke termijn die wordt terugverdiend. Zo kan de opdrachtgever bewuste en onderbouwde keuzes maken.

- **Goed ondernemerschap**

Voor goed ondernemerschap maken we onder andere gebruik van een gedegen corporate governance-structuur en van transparante verslaggeving. We stimuleren dat al onze medewerkers de kernwaarden van SRO toepassen in hun dagelijkse werk. Voor onze aandeelhouders richten we ons op het realiseren van een gedegen rendement en dividend op hun investering. Voor onze opdrachtgevers voegen we met onze dienstverlening waarde toe. Naast het helder uitdragen van onze activiteiten naar stakeholders hechten we waarde aan hun feedback en handelen we hiernaar.

- **Maatschappelijke betrokkenheid**

SRO heeft nadrukkelijk aandacht voor maatschappelijke betrokkenheid: we opereren dagelijks midden in maatschappij en willen naast ons werk iets teruggeven aan de samenleving en de maatschappij als geheel. We willen bijdragen aan een eerlijke maatschappij, bijvoorbeeld door het belangeloos inzetten van onze medewerkers, faciliteiten en middelen. Iedereen moet mee kunnen doen.

- **Kernwaarden**

SRO heeft de volgende vier kernwaarden:

- **Passie**

Wij zijn ondernemende, hardwerkende professionals met passie voor ons vak. Passie is de energie die ons drijft.

- **Verantwoordelijkheid en professionaliteit**

Wij zijn persoonlijk verantwoordelijk voor ons handelen. Wij zijn zelf verantwoordelijk voor het maken van afspraken binnen een realistische planning. Wij komen die afspraken na. Wij houden ons zelf scherp door feedback te vragen en te geven. Wij vertrouwen erop positief kritisch te zijn op ons eigen en elkaars handelen.

- **Verbondenheid**

Wij zijn als personeel verbonden met elkaar. Ook de verbondenheid tussen onze medewerkers en klanten is een fundamenteel aspect in de bedrijfsvoering van SRO. Ons bestaansrecht zit in het maken van de optimale verbinding tussen vraag en aanbod op de markt van maatschappelijk vastgoed. Dit begint bij het bouwen van een duurzame verbinding met onze stakeholders.

- **Vooruitgang**

We geloven dat alles beter, effectiever en efficiënter kan. We zijn continu op zoek naar de beste manier om onze klanten en kandidaten te bedienen, zien kansen om te innoveren en bedenken mogelijkheden voor nieuwe producten of diensten.

- Meerjarenoverzicht

De voor SRO belangrijkste financiële kengetallen worden hieronder weergegeven.

Kengetallen NV SRO						
<i>Bedragen x € 1.000</i>	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar
	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Eigen vermogen	8.189	7.686	8.220	8.190	8.359	8.001
Totaal vermogen	21.349	21.604	23.030	22.046	22.599	20.383
Vaste activa	6.461	6.399	6.741	6.566	6.930	6.672
Voorzieningen inclusief onderhoudsvoorziening	6.948	7.143	8.575	7.720	7.279	5.756
Resultaat voor en na belasting	902	670	431	1.200	1.504	1.146
Langlopende schulden	0	0	0	0	0	0
Vlottende activa inclusief onderhouden werk	9.181	15.205	16.289	15.480	15.669	13.711
Vlottende passiva inclusief termijn onderhanden werk	6.212	6.775	6.234	6.136	6.961	6.625
Omzet	41.064	36.760	39.721	40.038	43.390	42.707
Bedrijfsresultaat voor belastingen	588	670	431	1.200	1.504	1.146
Solvabiliteit	38,36%	35,58%	35,69%	37,15%	36,99%	39,25%
Jaarresultaat t.o.v. totaal vermogen	4,23%	3,10%	1,87%	5,44%	6,66%	5,62%
Jaarresultaat t.o.v. eigen vermogen	11,01%	8,72%	5,24%	14,65%	17,99%	14,32%
Current ratio (incl voorraad/OHW)	2,40	2,24	2,61	2,52	2,25	2,07
Quick ratio	2,11	1,98	2,33	2,33	2,10	1,88
Werk kapitaal	8.676	8.430	10.054	9.345	8.708	7.085

- Governance

Een van de voornaamste doelen van een goede corporate governance is het scheppen en behouden van vertrouwen bij alle stakeholders: in de wijze van besturen, in het toezicht, in het beheersen van risico's, in de financiële en niet-financiële verslaggeving en daarmee vertrouwen in de onderneming als geheel. Integriteit, transparantie en een heldere communicatie zijn voor SRO daarom de speerpunten van een gedegen corporate governance.

SRO hanteert hiervoor haar eigen Corporate Governance Code. Deze code bevat zowel principes als concrete bepalingen die de bij de vennootschap betrokken personen (onder andere directie en commissarissen) en partijen (onder andere de algemene vergadering van aandeelhouders) tegenover elkaar in acht willen nemen.

- Ontwikkelingen in onze markt

Gemeenten, onze belangrijkste opdrachtgevers, hebben te maken met grote maatschappelijke ontwikkelingen. Grote decentralisatie operaties in de zorg, ruimte geven aan burgerparticipatie, vorm geven aan transparantie in besluitvorming, hebben grote invloed op de wijze waarop gemeenten hun beleid vorm willen geven. Het is aan SRO om daar vroegtijdig op in te spelen. Dat leidt tot de uitdaging om vorm te geven aan nieuwe beheermodellen waarin desgevraagd ruimte is voor gebruikers en huurders om een grotere rol te spelen in zowel het beheren als exploiteren van voorzieningen. Daaraan gekoppeld verwacht men bij het beheren van maatschappelijke vastgoed een organisatie die transparant kosten in beeld brengt en pro actief adviseert inzake de bij de gemeente in eigendom zijnde voorzieningen.

- **Ontwikkelingen financiële resultaten**

In bovenstaande kengetallen wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste financiële indicatoren die voor SRO van belang zijn. Gedurende het jaar is het resultaat/omzet redelijk in lijn gebleven met de begroting. Ten opzichte van vorig jaar is de omzet met ongeveer 10% gestegen onder andere door de nieuwe joint venture met Zandvoort en initiële opdrachten. Het kosten niveau is door de nieuwe opdrachten ook gestegen waardoor per saldo het resultaat voor vennootschapsbelasting redelijk in lijn ligt met vorig jaar.

De kasstroom is licht afgenomen, de verwachting is dat liquiditeitspositie de komende jaren onveranderd goed blijft. Vanuit dien hoofde is de verwachte financieringsbehoefte beperkt tot nihil. Zoals gemeld hebben, als afgeleide van het algemene verbeterplan en de daaruit voortkomende extra kosten, tot druk geleid op het bedrijfsresultaat voor vennootschapsbelasting. Met ingang van 2016 is SRO vennootschapsbelastingplichtig geworden en zijn met ingang van het boekjaar actieve belastinglatenties opgenomen. Deze belastinglatenties zijn verwerkt via het resultaat en hebben per saldo geleid tot een bate van ruim € 0,3 mln. De belastinglatenties zijn ontstaan doordat de fiscale boekwaarde hoger is dan de bedrijfseconomische boekwaarden. Deze voordelen zijn eenmalig verwerkt in het resultaat.

De komende periode zal in het teken staan van de uitvoering van onderdelen van SRO Nijkerk. Op 1 januari 2018 en 2019 zullen onderdelen uit exploitatie gehaald worden. Daarnaast is de verwachting dat SRO de exploitatie van het zwembad in Zeist met ingang van 1 januari 2018 overneemt.

- **Sociaal jaarverslag**

Kengetallen Personeelssamenstelling

In 2016 waren er bij SRO 289 medewerkers in dienst (peildatum 31-12-2016). Dit aantal is fors gedaald ten opzichte van 2015 (308 medewerkers). In de regio Eemland waren in 2016, 216 medewerkers in dienst en in de regio Kennemerland 73 medewerkers.

Daarnaast hanteert SRO een flexibele schil van payrollers, uitzendkrachten en ZZP'ers. Deze flexibele schil bevat ca. 100-120 mensen per maand, met een variabel aantal uren per week.

Het aantal medewerkers in de leeftijdsgroepen van 0-25 tot en met 36-45 is in 2016 nog steeds relatief laag ten opzichte van de oudere medewerkers. Het aantal medewerkers in deze leeftijdscategorieën daalt procentueel gezien ook sterker dan de 46+ categorieën. Opvallend groot blijft de groep medewerkers van 46-55 jaar.

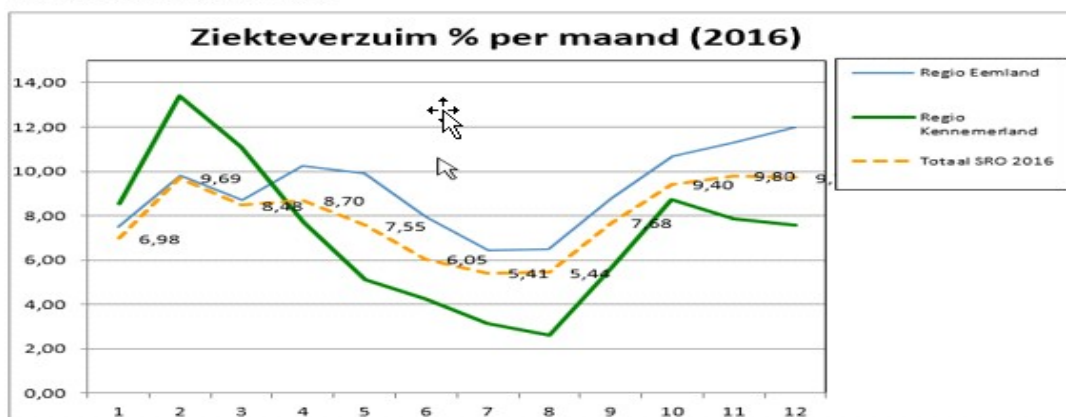

In 2016 is het aantal mannen wederom gedaald en het aantal vrouwen nagenoeg gelijk gebleven. In 2016 zijn er in totaal 9 nieuwe medewerkers in dienst gekomen en daar tegenover 28 medewerkers uit dienst gegaan. (2015: in dienst 7, uit dienst 35)

Ziekteverzuim

Het verzuimpercentage over het gehele jaar 2016 is gemiddeld 7,77%, dit is een stijging van 0,52% ten opzichte van 2015. Begin 2016 heeft SRO een hoog ziekteverzuim gekend met een gemiddeld verzuim in Q1 van 8,36 %. In de periode van Q2 (7,33%) en Q3 (6,14%) is dit flink gedaald maar helaas in Q4 weer gestegen naar een gemiddelde van 9,64 %. Onderstaand het overzicht per maand:

Ziekteverzuim grafiek per maand

Net als in voorgaande jaren maakt het langdurig en extra langdurig verzuim het grootste gedeelte van het ziekteverzuimpercentage uit. In totaal bestaat het langdurig en extra langdurig verzuim uit 63,3 % van het totale verzuim.

De gemiddelde verzuimfrequentie (het gemiddeld aantal ziekmeldingen per werknemer) was in 2016 1,34. Dit is een stijging ten opzichte van de frequentie van 1,23 in 2015.

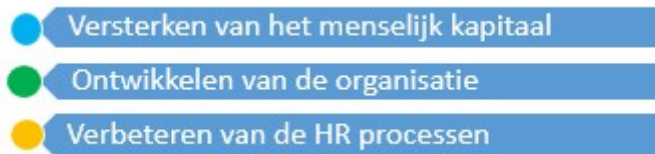
In 2016 zijn overleggen van het Sociaal Medisch Team (SMT) gepland met leidinggevenden, HR en bedrijfsartsen. In deze overleggen worden lopende dossiers doorgenomen en preventieve maatregelen besproken om oplopend ziekteverzuim te voorkomen.

SRO vindt het belangrijk om gezonde medewerkers te hebben, maar ook om gezonde medewerkers te houden. De ontwikkelingen in het verzuim vroegen daarom ook aandacht voor het totale verzuimbeleid. In 2016 is het verzuimprotocol tegen het licht gehouden en opnieuw opgesteld. Hierin zijn alle regels rondom ziekteverzuim, ziek en betermeldingen en beschikbare middelen opgenomen. De wetswijzigingen, o.a. de wijze waarop verzuim vastgelegd mag worden, nieuwe contractafspraken omtrent het bedrijfszorgpakket, het beleggen van verantwoordelijkheden en aandacht voor (preventieve) middelen zijn opgenomen in het protocol. Dit maakt onderdeel uit van een breder traject om het verzuimbeleid onder de aandacht te brengen en het verzuim te managen, met als doel het verzuim in 2017 terug te kunnen dringen.

HR beleid

De visie van HR gaat uit van het werken aan een toekomstbestendige organisatie vanuit onze gemeenschappelijke uitgangspunten 'lokaal betrokken, verbinden, verantwoordelijkheid, ondernemerschap en resultaatgerichtheid'

In het in 2016 vastgestelde beleidsplan zijn 3 thema's benoemd waar HR zich op richt:

Deze thema's zijn ook dit jaar uitgangspunt geweest voor de verdere uitwerking van het beleid.

SRO Academie

In 2016 zijn medewerkers gestart met het volgen van workshops en trainingen. Men kon zichzelf aanmelden op basis van hun eigen interesse. Op het gebied van ICT zijn er diverse trainingen verzorgd om kennis te vergroten.

Vanuit Directie en Middenkader is gekozen voor een 3-tal workshops op gebied van communicatie en gedrag, die voor alle medewerkers beschikbaar zijn gesteld. De onderwerpen waren Verantwoordelijkheid geven en nemen, Afspraak is Afspraak en Feedback geven & Ontvangen. Verder is er een start gemaakt met maatwerk trainingen/workshops voor afdelingen op basis van de leerbehoefte en doelen van de afdeling. Ook is er door diverse medewerkers gebruik gemaakt van coaching om te werken aan individuele ontwikkeling.

Social Return / participatiewet

Naast dat SRO het belangrijk vindt onze maatschappelijke verantwoordelijkheid om mensen met een arbeidshandicap of een afstand tot de arbeidsmarkt een plaats te geven in onze organisatie, heeft SRO ook een Social Return verplichting. Die verplichting betreft een inspanning van SRO om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt dicht bij (betaald) werk te brengen of te voorkomen dat mensen zonder werk komen.

Ook in 2016 is er een nauwe samenwerking geweest met het Werkgeversservicepunt van de beide gemeentes. In regio Kennemerland zijn via deze weg 6 kandidaten geplaatst en in regio Eemland 10. Bij aanbestedingen neemt SRO "Social Return" op als contractvoorwaarden. Dit houdt in dat bij aanbestedingen tussen de 5% en 10% van de aanneemsom wordt aangewend voor Social Return activiteiten. Voor de uitvoering van de opdracht worden dan mensen ingezet met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt.

In 2016 is in de regio Kennemerland een project gestart "Sport Werkt". Dit project is opgezet in samenwerking met Agros, SRO en een aantal verenigingen op sportcomplex Pim Mulier. Het doel is om mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt begeleid een stap dicht naar betaald werk te brengen. Zij pakken taken op waar verenigingen en SRO niet dagelijks aan toekomen. De kandidaten leren (weer) om te gaan met de verplichting die werk met zich meebrengt en komen hierdoor weer in een arbeidsritme. Daarnaast dragen zij bij aan een net en schoon sportpark. Dit project is in juni formeel gestart. Vanaf juni tot en met december zijn er 18 kandidaten geplaatst, hiervan zijn er 5 naar betaalde arbeid zijn doorgestroomd. 8 kandidaten zijn tussentijds uit het traject gegaan in verband met andere trajectvormen of problematieken. De resultaten lopen door, want ook in 2017 zijn er al 3 kandidaten door ontwikkeld en doorbemiddeld naar betaalde arbeid.

Dit project sluit aan bij de Participatiewet, waarmee het kabinet meer mensen met een ziekte of handicap aan het werk wil krijgen. SRO is de samenwerking gestart met organisaties als Amerpoort, Jobstap en Amfors in de regio Eemland en met Pasmach en Agros in de regio Kennemerland om ons gezamenlijk in te zetten voor deze maatschappelijke bijdrage.

Arbo zaken

Het Arbo handboek is herschreven en wacht momenteel op zijn vervolmaking. Het werkplek onderzoek van de frontoffice, wat in 2015 heeft plaatsgevonden, heeft geleid tot het aanpakken van de werkomgeving zodat deze naar tevredenheid is hersteld. Uiteraard zijn er ook individuele werkplek onderzoeken gedaan en zijn er veiligheidsadviezen gegeven op verschillende risico gebieden zoals kwartsstof, op hoogte werken en rubbergranulaat.

Alle AED's (defibrillators) zijn in 2016 gecontroleerd en waar nodig weer voorzien van een nieuwe batterij en elektroden.

Trainingen EH (eerste hulp) en BHV (bedrijfshulpverlening)

In 2016 zijn er 41 trainingen gegeven, waarvan 26 eerste hulp trainingen zijn geweest en 14 BHV trainingen. 210 cursisten hebben een opleiding BHV en/of EH gevolgd.

Tijdens de trainingen is ook het onderdeel Arbo extra benoemd waarbij de verplichtingen van werkgever en werknemer onder de aandacht zijn gebracht.

Ten behoeve van de Risico Inventarisatie en Evaluatie is er nieuwe technische rondgang gehouden bij kinderboerderij de Brinkhorst. BHV plannen zijn afgerond en er zijn meerdere ontruimingsoefeningen gehouden.

• **Risicomanagement**

Een goede beheersing van risico's en benutting van kansen zijn cruciaal voor het creëren van waarde voor de stakeholders van SRO.

Risicobeheersing is een integraal onderdeel van onze dagelijkse bedrijfsvoering. Kansen en bedreigingen worden tijdig geïdentificeerd en beheerst binnen onze risicotolerantie. We hanteren het beleid dat de continuïteit van de bedrijfsvoering moet worden gewaarborgd met een gezonde balans tussen risico en rendement.

Dit zien we terug in de wijze waarop we met de verschillende soorten risico's omgaan. Voor de operationele risico's wordt een beperkte risicoacceptatie gehanteerd. Als het gaat om financiële risico's staan we voor een stabiel financieel beleid met minimale en goed beheersbare risico's. Op het gebied van compliance met wet- en regelgeving hanteren wij een zerotolerancebeleid. Waar nodig en mogelijk hebben we adequate verzekeringen afgesloten om een mogelijke impact van die risico's te beperken.

We volgen de externe wet- en regelgeving. Daarnaast hanteren we interne richtlijnen zoals onze gedragscode, onze kernwaarden, de klokkenluidersregeling etc. Gezamenlijk vormen deze richtlijnen de beheersingskaders waarbinnen we onze doelen willen verwezenlijken. De actuele regelingen zijn beschikbaar voor al onze medewerkers. Bij indiensttreding worden deze kaders aangeboden aan nieuwe medewerkers.

In de plannings- en controlcyclus worden de operationele en financiële parameters nauwkeurig gevolgd en waar nodig wordt bijgestuurd om de risico's te mitigeren. In aanvulling op de maandelijkse plannings- en controlcyclus worden in het vierde kwartaal de verwachtingen voor het opvolgende jaar vastgesteld, op basis van toekomstgerichte macro-economische trends, branchespecifieke informatie en de maandelijkse operationele en financiële rapportages, gevolgd door een aantal forecast-momenten gedurende het boekjaar. De rapportages worden aangepast bij een gewijzigde managementinformatiebehoefte, waardoor effectieve sturing mogelijk blijft.

De directie is verantwoordelijk voor de opzet, het bestaan en de werking van de systemen voor risicobeheersing en -controle en legt hierover periodiek verantwoording af aan de Raad van Commissarissen. Dit vormt de basis voor het toezicht door de Raad van Commissarissen op de kwaliteit van de systemen voor risicobeheersing en -controle. Tevens doet de externe accountant in zijn jaarlijkse management letter verslag van de uitkomsten van zijn werkzaamheden ten aanzien van de interne beheersing bij SRO.

- **Vooruitzichten**

Het jaar 2017 zien wij met vertrouwen tegemoet. De verwachtingen voor onze activiteiten zijn goed en we zullen continu gaan vernieuwen. Wij bedanken alle stakeholders – onze medewerkers, onze klanten, onze aandeelhouders en al onze andere relaties – voor hun bijdrage aan het succes van SRO, niet enkel in 2016 maar in alle jaren vanaf onze oprichting tot aan de vooravond van onze volgende stap.

Amersfoort, 7 april 2017

M.J. van Vilsteren MBA
Directeur Operations

drs. M.C. Bloemsma RA
Financieel Directeur

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2016

(in duizenden euro's)

1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2016
(voor resultaatbestemming)

		31 december 2016	31 december 2015
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	(1)	5.978.011	6.346.712
Financiële vaste activa	(2)	<u>483.292</u>	<u>52.482</u>
		6.461.303	6.399.194
Vlottende activa			
Vorraden		82.236	87.739
Onderhanden projecten	(3)	1.702.832	1.732.045
Vorderingen	(4)	3.922.194	3.793.311
Liquide middelen	(5)	<u>9.180.677</u>	<u>9.591.513</u>
		14.887.939	15.204.608
		<u>21.349.242</u>	<u>21.603.802</u>

		<u>31 december 2016</u>	<u>31 december 2015</u>
PASSIVA			
Groepsvermogen	(6)		
Eigen vermogen		8.179.275	7.676.568
Aandeel van derden in het groepsvermogen		<u>10.219</u>	<u>9.800</u>
		8.189.494	7.686.368
Voorzieningen	(7)	6.947.557	7.143.334
Kortlopende schulden	(8)	6.212.191	6.774.100
		<u>21.349.242</u>	<u>21.603.802</u>

2 GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING OVER 2016

		2016	2015
Netto-omzet	(9)	28.565.181	24.600.323
Wijzigingen in voorraden en onderhanden projecten		1.153	-225.355
Overige bedrijfsopbrengsten	(10)	12.497.396	12.383.492
Som van de bedrijfsopbrengsten		41.063.730	36.758.460
Kosten			
Kosten projecten		6.574.172	2.035.076
Kosten exploitatie en andere externe kosten		14.614.666	15.885.550
Personeelskosten	(11)	16.920.414	16.264.724
Afschrijvingen	(12)	1.004.967	938.155
Algemene beheerskosten		1.378.566	1.019.592
Som van de bedrijfskosten		40.492.785	36.143.097
Bedrijfsresultaat		570.945	615.363
Financiële baten en lasten		16.919	54.296
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		587.864	669.659
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening *	(13)	-144.855	0
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen		443.009	669.659
Belastinglatentie	(14)	460.120	0
Aandeel van derden in het groepsresultaat	(15)	-419	0
Resultaat na belastingen		902.710	669.659

* NV SRO is vanaf boekjaar 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

(in duizenden euro's)

3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT 2016

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2016	2015
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	570.945	615.363
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	1.004.967	938.155
Mutatie voorzieningen	-195.777	-1.431.971
Veranderingen in het werkkapitaal:		
Mutatie voorraden	5.503	-1.267
Mutatie onderhanden projecten	29.213	-85.471
Mutatie vorderingen	-128.883	1.041.341
Mutatie kortlopende schulden	-561.909	539.617
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	724.059	1.615.767
Rentebaten	16.919	54.296
Vennootschapsbelasting	-144.855	0
Buitengewone baten	460.120	0
Aandeel van derden in het groepsresultaat	-419	0
	331.765	54.296
Kasstroom uit operationele activiteiten	1.055.824	1.670.063
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-657.341	-948.782
Desinvesteringen materiële vaste activa	21.074	254.372
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-636.267	-694.410
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Toename overige vorderingen	-430.806	0
Afname overige vorderingen	-3	98.776
Betaalbaar gesteld dividend	-399.999	-1.213.499
Mutatie aandeel derden	419	9.800
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-830.389	-1.104.923
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Financieringsactiviteiten	0	0
Netto kasstroom	-410.832	-129.270

4 GECONSOLIDEERDE GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

Oprichting en activiteiten

NV SRO (geregistreerd onder KvK-nummer 31047474), statutair gevestigd te Amersfoort, heeft tot doel het verrichten van werkzaamheden, verlenen van diensten en adviezen, beheren en exploiteren van voorzieningen voor sport, onderwijs en welzijn.

Vestigingsadres

NV SRO (geregistreerd onder KvK-nummer 31047474) is feitelijk gevestigd op Soesterweg 556 te Amersfoort.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen de financiële gegevens van de vennootschap en haar groepsmaatschappijen per 31 december van het boekjaar. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen waarin beslissende zeggenschap wordt uitgeoefend. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld.

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de NV SRO en haar groepsmaatschappijen:

- 1 SRO Amersfoort B.V. (100% deelneming) gevestigd te Amersfoort;
- 1 SRO Bunschoten B.V. (100% deelneming) gevestigd te Amersfoort;
- 1 SRO Nijkerk B.V. (100% deelneming) gevestigd te Amersfoort;
- 1 SRO Services B.V. (100% deelneming) gevestigd te Amersfoort;
- 1 SRO Leusden B.V. (100% deelneming) gevestigd te Amersfoort;
- 1 SRO Vastgoed B.V. (100% deelneming) gevestigd te Amersfoort;
- 1 SRO Kennemerland B.V. (100% deelneming) gevestigd te Amersfoort;
- 1 SRO Zandvoort B.V. (51% deelneming) gevestigd te Zandvoort.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

De geconsolideerde jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders is vermeld, tegen nominale waarde.

Winsten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Verliezen worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers zijn daar waar nodig aangepast voor vergelijkingsdoeleinden.

(in duizenden euro's)

Pensioenen

Pensioenverplichtingen

De gehanteerde pensioenregelingen van de vennootschap en haar geconsolideerde maatschappijen zijn toegezegde pensioenregelingen die zijn ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds. De pensioenlasten en -verplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord. Onder een toegezegde pensioenregeling wordt verstaan een regeling waarbij aan de werknemers een pensioen wordt toegezegd, waarvan de hoogte afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basis premies betaald door de instelling. De pensioenregeling bij het ABP / Pensioenfonds Recreatie is een middelloonregeling.

Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terug storting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. De kosten voor indexaties zijn verdisconteerd in de jaarlijkse premie.

Ultimo 2016 waren er voor de groep geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de prijzen. Wanneer de beleidsdekkingsgraad lager is dan 110% vindt er geen indexatie plaats. De beleidsdekkingsgraad van Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP per 31 december 2016 is 91,7%. Zolang de beleidsdekkingsgraad lager is dan 110% worden de pensioenen van de werknemers niet geïndexeerd, tussen de 110 - 125% vindt een gedeeltelijke indexering van de pensioenen plaats. Vanaf een beleidsdekkingsgraad van 125% is volledige indexatie mogelijk (en vindt eventueel een na-indexatie plaats).

Recron: De kosten voor indexaties worden door het Pensioenfonds Recreatie uit beleggingsrendementen gefinancierd.

Het Pensioenfonds Recreatie probeert jaarlijks de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de prijzen. De beleidsdekkingsgraad van het Pensioenfonds Recreatie bedroeg per 31 december 2016 96%. Zolang de beleidsdekkingsgraad lager is dan 110% worden de pensioenen van de werknemers niet geïndexeerd, tussen de 110 - 128,1% vindt een gedeeltelijke indexering van de pensioenen plaats. Vanaf een beleidsdekkingsgraad van 128,1% is volledige indexatie mogelijk (en vindt eventueel een inhaaltoeslag plaats en herstel van kortingen).

Oordelen en schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient de ondernemingsleiding, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

(in duizenden euro's)

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten, die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigen vermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Uitkeringen aan houders van deze instrumenten worden in mindering van het eigen vermogen gebracht als onderdeel van de winstverdeling.

Financiële instrumenten, die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder de schulden. Rente, dividenden, baten en lasten met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord als kosten of opbrengsten.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa in eigen gebruik worden gewaardeerd tegen de kostprijs (verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs) verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijving is lineair en gebaseerd op de verwachte gebruiksduur rekening houdend met de restwaarde. In de waardering zijn geen herstelkosten begrepen.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin de vennootschap invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Overeenkomstig deze methode worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van de vennootschap in de nettovermogenswaarde vermeerderd met haar aandeel in de resultaten van de deelnemingen vanaf het moment van verwerving, bepaald volgens de grondslagen zoals vermeld in deze jaarrekening. In de winst en verliesrekening wordt het aandeel van de vennootschap in het resultaat van de deelnemingen opgenomen.

Verstrekke leningen en overige vorderingen zijn primaire financiële activa met vaste of bepaalde betalingen die niet op een actieve markt zijn genoteerd. Deze leningen en vorderingen worden na de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve rente methode.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De vennootschap beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Vorraden

Vorraden grond- en hulpstoffen, gereed product en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs dan wel de lagere opbrengstwaarde.

(in duizenden euro's)

Onderhanden projecten

De onderhanden projecten in opdracht van derden worden gewaardeerd tegen de gerealiseerde projectkosten vermeerderd met de winst die aan dat deel van het project waarvoor prestaties zijn verricht is toe te rekenen ('percentage of completion'- methode), indien deze winst op verantwoorde wijze bepaald kan worden en verminderd met verwerkte verliezen en gedeclareerde termijnen. Als de winst niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, wordt de winst geheel verantwoord in het boekjaar waarin het project wordt opgeleverd respectievelijk voltooid ('percentage of completion with zero profit'- methode).

De projectkosten omvatten de direct op het project betrekking hebbende kosten. De mate waarin de prestaties zijn verricht is bepaald op basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten.

Onderhanden projecten waarvan het saldo een debetstand vertoont, worden gepresenteerd onder de vlottende activa. Onderhanden projecten waarvan het saldo een creditstand vertoont, worden gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, voor zover nodig onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en er zijn geen vreemde valuta aanwezig.

Aandeel van derden in het groepsvermogen

Het aandeel van derden in het groepsvermogen betreft het minderheidsbelang van derden in het eigen vermogen van geconsolideerde maatschappijen. Het aandeel van derden in het resultaat van geconsolideerde maatschappijen wordt in de winst-en-verliesrekening in mindering gebracht op het groepsresultaat.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overige voorzieningen

Groot onderhoud gebouwen

De voorzieningen voor groot onderhoud zijn opgenomen op basis van conditie gestuurd onderhoud volgens de NEN 2767. Om de fluctuerende uitgaven te egaliseren wordt jaarlijks een vast bedrag toegevoegd aan de voorziening. De jaarlijkse uitgaven voor het verrichte groot onderhoud worden onttrokken aan de voorziening.

(in duizenden euro's)

Personeelsregelingen

De voorziening personeelsregelingen is gevormd in verband met jubileumaanspraken voortkomend uit de CAO-afspraken, aanspraken uit spaarovereenkomsten en aanspraken van oud-medewerkers.

Voorziening Indexatieverplichtingen pensioenen

De Voorziening Indexatieverplichtingen pensioenen is gevormd in verband met toekomstige toeslagverplichtingen met betrekking tot opgebouwde pensioenrechten bij Centraal Beheer Achmea (tot en met 31 december 2009 was sprake van een eigen pensioenregeling bij Centraal Beheer Achmea).

Langlopende schulden

De kortlopende schulden worden in de balans gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Daar waar geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto-omzet en de kosten en andere lasten van het verslagjaar met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Winsten zijn verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen welke hun oorsprong vinden in het boekjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Netto-omzet

Algemeen

Onder netto omzet wordt verstaan de opbrengst uit levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

Verkoop van goederen

Opbrengst uit verkoop van goederen wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt als alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's met betrekking tot de goederen die zijn overgedragen aan de koper, mits het bedrag van de opbrengst op betrouwbare wijze kan worden bepaald en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is.

Verlenen van diensten

Indien het resultaat van een transactie aangaande het verlenen van een dienst betrouwbaar kan worden geschat en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is, wordt de opbrengst met betrekking tot die dienst verwerkt naar rato van de verrichte prestaties.

Intercompany-transacties

Resultaten uit transacties met en tussen groepsmaatschappijen worden volledig geëlimineerd.

Kosten algemeen

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Afschrijvingen

De afschrijvingen geschieden tijdsevenredig op basis van de verwachte economische levensduur. Software wordt in het jaar van aanschaf ten laste van het resultaat gebracht.

Financiële baten en lasten

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de winst-en-verliesrekening verwerkt rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

Periodieke rentelasten en soortgelijke lasten komen ten laste van het jaar waarover zij verschuldigd worden.

Aandeel in het resultaat van deelnemingen

Als resultaat van deelnemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid, wordt opgenomen het aan de vennootschap toekomende aandeel in het resultaat van deze deelnemingen. Dit resultaat wordt bepaald op basis van de bij NV SRO geldende grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

Belastingen

De vennootschapsbelasting wordt berekend tegen het geldende tarief over het resultaat van het boekjaar, waarbij rekening wordt gehouden met permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening, en waarbij actieve belastinglatenties (indien van toepassing) slechts worden gewaardeerd voor zover de realisatie daarvan waarschijnlijk is.

Buitengewone baten en lasten

Onder buitengewone baten en lasten worden verstaan baten en lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die duidelijk te onderscheiden zijn van de activiteiten in het kader van de gewone bedrijfsuitoefening en derhalve naar verwachting zelden zullen voorkomen.

GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET GECONSOLIDEERD KASTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en de kortlopende schulden aan kredietinstellingen.

5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

	31-12-2016	31-12-2015	
1. Materiële vaste activa			
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	3.012.453	3.218.791	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	2.965.558	3.127.921	
	<u>5.978.011</u>	<u>6.346.712</u>	
	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Andere vaste bedrijfs- middelen	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2016			
Aanschaffingswaarde	5.723.489	11.993.307	17.716.796
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-2.504.698	-8.865.386	-11.370.084
	<u>3.218.791</u>	<u>3.127.921</u>	<u>6.346.712</u>
Mutaties			
Investeringsen	51.758	605.582	657.340
Desinvesteringsen	0	-130.984	-130.984
Afschrijving desinvesteringsen	0	109.910	109.910
Afschrijvingen	-258.096	-746.871	-1.004.967
	<u>-206.338</u>	<u>-162.363</u>	<u>-368.701</u>
Boekwaarde per 31 december 2016			
Aanschaffingswaarde	5.775.247	12.467.905	18.243.152
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-2.762.794	-9.502.347	-12.265.141
	<u>3.012.453</u>	<u>2.965.558</u>	<u>5.978.011</u>
	31-12-2016	31-12-2015	
2. Financiële vaste activa			
Deelnemingsen in groepsmaatschappijsen	6	2	
Overige vorderingsen	483.286	52.480	
	<u>483.292</u>	<u>52.482</u>	

(in duizenden euro's)

Onder de overige vorderingen wordt een drietal langlopende leningen verantwoord die voornamelijk verstrekt zijn aan huurders ter financiering van verbouwingen aan panden.

Leningen met een looptijd langer dan 1 jaar, per ultimo 2016: € 1.000 (per ultimo 2015: € 5.000).

Ter financiering van renovatie- en verbouwwerkzaamheden aan een van SRO gehuurd pand, is met ingang van 1 februari 2007 een geldlening verstrekt van € 212.000. De looptijd van de lening bedraagt 10 jaar en zal in 120 maandelijkse annuïteiten worden afgelost, voor het eerst te voldoen per 1 februari 2007. Het rentepercentage bedraagt 5% op jaarbasis.

De overige vorderingen bestaan verder met name uit de belastinglatentie.

	2016	2015
<i>Latente belastingvordering</i>		
Stand per 1 januari	460.120	0
	460.120	0
Mutatie belastinglatentie	19.208	0
Stand per 31 december	479.328	0

3. Onderhanden projecten

	31-12-2016	31-12-2015
Projectkosten	9.985.567	11.137.853
Gedeclareerde termijnen	-9.570.397	-10.144.526
Projectvoorzieningen	-310.652	-168.795
	104.518	824.532
Projecten in uitvoering waarvan de geactiveerde kosten hoger zijn dan de gedeclareerde termijnen	1.702.832	1.732.045
Projecten in uitvoering waarvan de gedeclareerde termijnen hoger zijn dan de geactiveerde kosten	-1.598.312	-907.511
	104.520	824.534

(in duizenden euro's)

De winst van de onderhanden projecten is volgens de 'percentage of completion methode' verantwoord. Voor het bepalen van het percentage gereedheid is uitgegaan van de gerealiseerde kosten ten opzichte van de geprognoseerde kosten.

De daling van de kosten en de termijnen komt door een lager incidenteel projectvolume.

In het onderhanden werk is € 385.000 opgenomen voor het project herstel van de kademuren Flehite. De renovatie van museum Flehite, waar de kademuren onderdeel van uitmaken, staat gepland voor 2017. Vooruitlopend op de renovatie is al begonnen met de eerste werkzaamheden om de kademuren te herstellen. Verwacht wordt dat met het verkrijgen van de opdracht tot renovatie in 2017 de reeds gemaakte kosten kunnen worden verrekend. Om deze reden heeft verantwoording binnen de onderhanden projecten plaatsgevonden.

	31-12-2016	31-12-2015
4. Vorderingen		
Handelsdebiteuren	1.395.104	1.868.300
Vorderingen op groepsmaatschappijen	1	1
Vorderingen op aandeelhouder(s)	2.124.485	1.417.649
Overige vorderingen en overlopende activa	402.604	507.361
	<u>3.922.194</u>	<u>3.793.311</u>

De vorderingen op de aandeelhouders, betreffen vorderingen op de Gemeente Amersfoort en de Gemeente Haarlem. Deze gemeenten zijn tevens opdrachtgever aan SRO. De transacties met deze verbonden partijen vinden plaats tegen normale marktprijzen dan wel betreffen verleende subsidies.

Handelsdebiteuren		
Debiteuren	1.625.316	2.236.319
Voorziening dubieuze debiteuren	-230.212	-368.019
	<u>1.395.104</u>	<u>1.868.300</u>
	<u>2016</u>	<u>2015</u>

Voorziening dubieuze debiteuren

Stand per 1 januari	368.020	248.952
Dotatie	159.658	269.730
Ottrekking	-15.042	-42.531
Vrijval	-282.424	-108.132
Stand per 31 december	<u>230.212</u>	<u>368.019</u>

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
Overige vorderingen en overlopende activa		
Vooruitbetaalde bedragen	232.527	188.630
Te ontvangen bedragen	<u>170.077</u>	<u>318.731</u>
	<u>402.604</u>	<u>507.361</u>

5. Liquide middelen

De NV SRO heeft een kredietfaciliteit bij de Rabobank ten bedrage van € 1.066.500. Naast hypothecaire zekerheid op het kantoorpand zijn ook de huurpenningen van het kantoorpand verpand aan de Rabobank en tevens de spaartegoeden tot een maximum bedrag van € 1.161.000.

De liquide middelen zijn vrij opneembaar.

6. Groepsvermogen

Eigen vermogen

Voor een toelichting op het aandeel van de rechtspersoon in het groepsvermogen verwijzen wij u naar de toelichting op het eigen vermogen van de enkelvoudige balans op pagina 42 van dit rapport.

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Aandeel van derden in het groepsvermogen		
Stand per 1 januari	9.800	0
Saldo nog te splitsen	-105	0
Dotatie	524	0
Investeringsen	<u>0</u>	<u>9.800</u>
Stand per 31 december	<u>10.219</u>	<u>9.800</u>

(in duizenden euro's)

7. Voorzieningen

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
Overige voorzieningen		
Groot onderhoud gebouwen	6.330.090	6.379.331
Personeelsregelingen	497.501	643.625
Indexatieverplichtingen pensioenen	119.966	120.378
	<u>6.947.557</u>	<u>7.143.334</u>

	<u>Stand per 1 januari 2016</u>	<u>Dotatie</u>	<u>Onttrekking</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Stand per 31 december 2016</u>
Groot onderhoud gebouwen	6.379.330	2.571.572	-2.620.812	0	6.330.090
Personeelsregelingen	575.619	359.585	-431.663	-6.040	497.501
Indexatieverplichtingen pensioenen	120.378	0	-412	0	119.966
	<u>7.075.327</u>	<u>2.931.157</u>	<u>-3.052.887</u>	<u>-6.040</u>	<u>6.947.557</u>

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
8. Kortlopende schulden		
Onderhanden projecten	1.598.312	907.511
Vooruitontvangen bedragen	653.311	712.746
Crediteuren	1.134.392	1.866.046
Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen	301	370
Vennootschapsbelasting	164.063	0
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	492.384	740.425
Schulden terzake van pensioenen	137.321	149.669
Overige schulden en overlopende passiva	2.032.107	2.397.333
	<u>6.212.191</u>	<u>6.774.100</u>

(in duizenden euro's)

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
Vooruitontvangen bedragen		
Vooruitontvangen bedragen	564.820	621.185
Waarborgsommen	<u>88.491</u>	<u>91.561</u>
	<u>653.311</u>	<u>712.746</u>
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	-147.925	125.651
Loonheffing	<u>640.309</u>	<u>614.774</u>
	<u>492.384</u>	<u>740.425</u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Voorwaardelijke verplichtingen

Fiscale eenheid

De vennootschap maakt deel uit van de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting en omzetbelasting van NV SRO; op grond daarvan is de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschuld van de fiscale eenheid als geheel.

Niet verwerkte verplichtingen

Claims

Naar aanleiding van de brand in de Elleboogkerk in oktober 2007 is bij het gerechtshof Amsterdam een civiele procedure aanhangig waarin de rechtsvraag centraal staat of de vennootschap gehouden is om aan kunstverzekeraars de schade te vergoeden van in hoofdsom circa € 4,24 mio, te vermeerderen met rente en kosten, die door de kunstverzekeraars is uitgekeerd aan de eigenaars van de beschadigde kunstwerken. In eerste aanleg zijn door de rechtbank Utrecht bij eindvonnis van 13 juni 2013 de vorderingen van kunstverzekeraars afgewezen. De kunstverzekeraars hebben hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van de rechtbank Utrecht. De appelprocedure is aanhangig bij het gerechtshof Amsterdam. Het gerechtshof zal in april 2017 een zittingsdatum vaststellen voor het pleidooi dat waarschijnlijk in de periode mei - september 2017 zal plaatsvinden. Nadat partijen de zaak hebben bepleit zal het gerechtshof waarschijnlijk eind 2017 - begin 2018 arrest wijzen.

Naar aanleiding van twee ongevallen in de zwembaden is SRO aansprakelijk gesteld voor de gevolgen van deze ongevallen. De aansprakelijkheidsverzekeraar van de vennootschap voert hiertegen verweer.

Risicoparagraaf

Financiële instrumenten

Algemeen

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten.

De financiële instrumenten van de groep dienen ter financiering van de operationele activiteiten van de groep of vloeien direct uit deze activiteiten voort. De groep handelt niet in financiële instrumenten.

De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van de groep zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het marktrisico en het renterisico.

Het beleid van de groep om deze risico's te beperken, luidt als volgt:

(in duizenden euro's)

Valutarisico

Het valutarisico voor de groep is niet van toepassing.

Renterisico

Het renterisico bestaat met name uit de fluctuaties van de ontwikkelingen van de kortlopende rente.

Marktrisico

De gemeentelijke markten, die de groep bedient, gaan de komende jaren verder met het doorvoeren van ingrijpende bezuinigingen. Gemeentelijke bezuinigingen die zich vertalen in afnemende subsidies voor de groep c.q. in een afname van het activiteitsniveau van de groep.

Kredietrisico

De groep handelt met kredietwaardige partijen en heeft procedures om de kredietwaardigheid te bepalen. Tevens heeft de groep richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke partij te beperken. Bovendien bewaakt de groep voortdurend haar vorderingen en hanteert de groep een strikte aanmaningsprocedure. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor de groep beperkt. Verder zijn er geen belangrijke concentraties van kredietrisico binnen de groep.

Liquiditeitsrisico

Het risico voor de groep dat toekomstige kasstromen verbonden aan een monetair financieel instrument fluctueren in omvang is minimaal, aangezien de langlopende vorderingen en schulden vastrentend zijn.

(in duizenden euro's)

6 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING OVER 2016

Gesegmenteerde informatie

Bedrijfssegmenten

	Amersfoort		Kennemerland		Overige		Totaal	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Netto-omzet	15.830.297	14.266.953	7.210.920	6.008.146	5.523.964	4.325.224	28.565.181	24.600.323
Wijzigingen in voorraden en onderhanden projecten	-168.977	-307.144	93.832	-38.979	76.298	120.768	1.153	-225.355
Overige bedrijfsopbrengsten	6.200.018	6.125.743	4.601.201	4.684.930	1.696.177	1.572.819	12.497.396	12.383.492
Opbrengsten	21.861.338	20.085.552	11.905.953	10.654.097	7.296.439	6.018.811	41.063.730	36.758.460
Kosten	21.483.381	20.080.014	11.902.087	10.666.555	7.235.672	5.342.232	40.621.140	36.088.801
Bedrijfsresultaat na belasting	377.957	5.538	3.866	-12.458	60.767	676.579	442.590	669.659
Belastinglatentie	241.703	0	81.354	0	137.063	0	460.120	0
Resultaat	619.660	5.538	85.220	-12.458	197.830	676.579	902.710	669.659

9. Netto-omzet

Onder de netto omzet worden verantwoord: de horeca opbrengsten, huren en pachten, opbrengsten zwemactiviteiten, overige inkomsten en de in het boekjaar gemaakte kosten en de winstneming op de projecten.

De netto-omzet is in 2016 ten opzichte van 2015 met 16,1% gestegen.

10. Overige bedrijfsopbrengsten

De in rekening gebrachte exploitatiebijdragen (subsidies) van de Gemeenten Amersfoort, Bunschoten, Nijkerk, Leusden en Haarlem worden hier verantwoord. De ontvangen subsidies worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt voor zover zij betrekking hebben op het boekjaar en de tegenprestatie ook in het boekjaar is uitgevoerd.

	2016	2015
11. Personeelskosten		
Lonen en salarissen	10.841.766	10.982.960
Sociale lasten	952.172	926.967
Pensioenlasten	1.088.386	1.188.706
Overige personeelskosten	4.038.090	3.166.091
	<u>16.920.414</u>	<u>16.264.724</u>

(in duizenden euro's)

Personeelsleden

Bij de groep waren gemiddeld in 2016 respectievelijk 2015 de volgende personen werkzaam in de volgende segmenten:

	2016	2015
Onderverdeeld naar:		
Bedrijfssegment Amersfoort	106,28	114,13
Bedrijfssegment Kennemerland	65,87	71,81
Bedrijfssegment Overige	63,63	63,40
	<u>235,78</u>	<u>249,34</u>

12. Afschrijvingen

	2016	2015
Afschrijvingen materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	258.096	226.363
Andere vaste bedrijfsmiddelen	746.871	711.792
	<u>1.004.967</u>	<u>938.155</u>

13. Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening *

Vennootschapsbelasting	<u>-144.855</u>	<u>0</u>
------------------------	-----------------	----------

Buitengewoon resultaat

14. Belastinglatentie

Belastinglatentie	<u>460.120</u>	<u>0</u>
-------------------	----------------	----------

15. Aandeel van derden in het groepsresultaat

Aandeel derden SRO Zandvoort B.V.	<u>-419</u>	<u>0</u>
-----------------------------------	-------------	----------

7 OVERIGE TOELICHTING

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen plaatsgevonden welke hieronder vermeld moeten worden.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2015

De jaarrekening 2015 is vastgesteld in de algemene vergadering gehouden op 12 mei 2016. De algemene vergadering heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

Bestemming van de winst 2016

Aan de aandeelhouders wordt voorgesteld om de winst over 2016 ad € 902.710, € 400.000 uit te keren als dividend. In afwachting van de goedkeuring van dit voorstel door de algemene vergadering is dit voorstel nog niet in de jaarrekening verwerkt maar opgenomen onder de post onverdeelde winst.

ENKELVOUDIGE JAARREKENING 2016

8 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2016
(voor winstbestemming)

		31 december 2016	31 december 2015
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	(16)	327.815	311.794
Financiële vaste activa	(17)	<u>7.190.734</u>	<u>7.082.302</u>
		7.518.549	7.394.096
Vlottende activa			
Vorderingen	(18)	412.867	177.599
Liquide middelen	(19)	<u>9.033.647</u>	<u>9.414.689</u>
		9.446.514	9.592.288
		<u>16.965.063</u>	<u>16.986.384</u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Geplaatst kapitaal	(20)	60.504	60.504
Agio		1.963.874	1.963.874
Overige reserves		5.252.188	4.982.531
Onverdeelde winst		<u>902.709</u>	<u>669.659</u>
		8.179.275	7.676.568
Voorzieningen	(21)	225.325	56.857
Kortlopende schulden	(22)	8.560.463	9.252.959
		<u>16.965.063</u>	<u>16.986.384</u>

9 ENKELVOUDIGE WINST-EN-VERLIESREKENINGOVER 2016

		2016	2015
Netto-omzet	(23)	4.608.470	4.589.669
Som van de bedrijfsopbrengsten		4.608.470	4.589.669
Kosten			
Kosten exploitatie en andere externe kosten	(24)	2.089.460	2.069.764
Personeelskosten	(25)	2.680.241	2.620.800
Afschrijvingen		123.475	112.272
Som van de bedrijfskosten		4.893.176	4.802.836
Bedrijfsresultaat		-284.706	-213.167
Financiële baten en lasten	(26)	82.589	90.407
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening *	(27)	57.480	0
		-144.637	-122.760
Aandeel in het resultaat van deelnemingen	(28)	1.125.295	792.419
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen		980.658	669.659
Belastinglatentie	(29)	-77.949	0
Resultaat na belastingen		902.709	669.659

* NV SRO is vanaf boekjaar 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

10 ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat, alsmede de toelichting op de onderscheidende activa en passiva en de resultaten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niets anders wordt vermeld.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van NV SRO.

11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
16. Materiële vaste activa		
Andere vaste bedrijfsmiddelen	<u>327.815</u>	<u>311.794</u>
		<u>Andere vaste bedrijfs- middelen</u>
<i>Boekwaarde per 1 januari 2016</i>		
Aanschaffingswaarde		1.353.220
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen		<u>-1.041.425</u>
		<u>311.795</u>
<i>Mutaties</i>		
Investerings		139.495
Afschrijvingen		<u>-123.475</u>
		<u>16.020</u>
<i>Boekwaarde per 31 december 2016</i>		
Aanschaffingswaarde		1.492.715
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen		<u>-1.164.900</u>
		<u>327.815</u>
<i>Afschrijvingspercentages</i>		%
Andere vaste bedrijfsmiddelen		20-33,33
Bedrijfswaarde		
Het bedrijfsgebouw aan de Soesterweg te Amersfoort, eigendom van SRO Vastgoed B.V., is recent getaxeerd op een waarde in het economisch verkeer van € 2.100.000 tegenover een boekwaarde per 31 december 2016 van € 2.145.000. Het andere bedrijfsgebouw van SRO Vastgoed B.V. aan de Neonweg is recent getaxeerd op een waarde in het economisch verkeer van € 900.000 tegenover een boekwaarde per 31 december 2016 van € 207.000.		

(in duizenden euro's)

	31-12-2016	31-12-2015
17. Financiële vaste activa		
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	5.713.365	5.392.946
Vorderingen op groepsmaatschappijen	1.529.356	1.689.356
Overige vorderingen	-51.987	0
	<u>7.190.734</u>	<u>7.082.302</u>

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

	Stand per 1 januari 2016	Resultaat boekjaar	Dividend	Stand per 31 december 2016
SRO Bunschoten B.V.	217.288	23.702	-39.172	201.818
SRO Leusden B.V.	61.714	34.268	-43.714	52.268
SRO Nijkerk B.V.	274.313	71.627	-172.908	173.032
SRO Services B.V.	1.596.663	11.509	-441.127	1.167.045
SRO Vastgoed B.V.	245.975	278.872	-102.416	422.431
SRO Amersfoort B.V.	1.130.967	619.660	-5.536	1.745.091
SRO Kennemerland B.V.	1.855.823	85.220	0	1.941.043
SRO Zandvoort B.V.	10.200	437	0	10.637
	<u>5.392.943</u>	<u>1.125.295</u>	<u>-804.873</u>	<u>5.713.365</u>

	2016	2015
<i>Latente belastingvordering</i>		
Stand per 1 januari	-77.949	0
Mutatie belastinglatentie	25.962	0
Stand per 31 december	<u>-51.987</u>	<u>0</u>

18. Vorderingen

	31-12-2016	31-12-2015
Een specificatie van de vorderingen volgt hieronder:		
Handelsdebiteuren	80	0
Vennootschapsbelasting	31.518	0
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	149.125	0
Overige vorderingen en overlopende activa	232.144	177.599
	<u>412.867</u>	<u>177.599</u>
Overige vorderingen en overlopende activa		
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>232.144</u>	<u>177.599</u>

19. Liquide middelen

Rekening-courant Rabobank	<u>9.033.647</u>	<u>9.414.689</u>
---------------------------	------------------	------------------

De NV SRO heeft een kredietfaciliteit bij de Rabobank ten bedrage van € 1.003.500. Naast hypothecaire zekerheid op het kantoorpand zijn ook de huurpenningen van het kantoorpand verpand aan de Rabobank.

De liquide middelen zijn vrij opneembaar.

20. Eigen vermogen

	Geplaatst kapitaal	Agio	Overige reserves	Onverdeelde winst	Totaal
Stand per 1 januari 2016	60.504	1.963.874	4.982.531	669.659	7.676.568
Onverdeeld resultaat boekjaar	0	0	0	902.709	902.709
Verdeeld resultaat voorgaand boekjaar	0	0	669.657	-669.659	-2
Betaalbaar gesteld dividend	0	0	-400.000	0	-400.000
Stand per 31 december 2016	<u>60.504</u>	<u>1.963.874</u>	<u>5.252.188</u>	<u>902.709</u>	<u>8.179.275</u>

(in duizenden euro's)

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
Geplaatst kapitaal		
Geplaatst en volgestort zijn 60.505 gewone aandelen nominaal € 1,00	<u>60.504</u>	<u>60.504</u>

Het geplaatst maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt € 225.000. De geamortiseerde kostprijs per aandeel is € 1,00. De Gemeente Amersfoort en de Gemeente Haarlem hebben ieder 30.252 aandelen. Het geplaatste en volgestorte kapitaal bedraagt ultimo 2016 € 60.505.

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Overige reserves		
Stand per 1 januari	4.982.531	4.965.138
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	669.657	1.230.820
Betaalbaar gesteld dividend	<u>-400.000</u>	<u>-1.213.427</u>
Stand per 31 december	<u>5.252.188</u>	<u>4.982.531</u>

21. Voorzieningen

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
Overige voorzieningen		
Personeelsregelingen	<u>225.325</u>	<u>56.857</u>

	<u>Stand per 1 januari 2016</u>	<u>Dotatie</u>	<u>Onttrekking</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Stand per 31 december 2016</u>
Personeelsregelingen	<u>54.869</u>	<u>258.417</u>	<u>-81.921</u>	<u>-6.040</u>	<u>225.325</u>

(in duizenden euro's)

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
22. Kortlopende schulden		
Vooruitontvangen bedragen	51.140	83.317
Crediteuren	657.437	1.130.844
Schulden aan groepsmaatschappijen	7.204.593	7.198.504
Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen	301	370
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	129.877	70.423
Schulden terzake van pensioenen	25.927	26.207
Overige schulden en overlopende passiva	491.188	743.294
	<u>8.560.463</u>	<u>9.252.959</u>

De post Schulden aan groepsmaatschappijen heeft betrekking op het gecentraliseerde betalingsverkeer van alle werkmaatschappijen dat loopt over de NV SRO.

De post Overige schulden en overlopende passiva bevat met name nog te ontvangen facturen inzake kosten voor licenties, automatisering, advies en accountant.

Overige schulden en overlopende passiva

Vakantiegeld en -dagen	162.339	138.002
Overlopende passiva	328.849	605.292
	<u>491.188</u>	<u>743.294</u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN EN ACTIVA

Voorwaardelijke verplichtingen

Fiscale eenheid

De vennootschap staat aan het hoofd van de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting en omzetbelasting. Op grond daarvan is de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschuld van de fiscale eenheid als geheel.

(in duizenden euro's)

12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST-EN-VERLIESREKENING OVER 2016

23. Netto-omzet

Onder de netto omzet worden verantwoord de projectopbrengsten en de diensten aan andere groepsmaatschappijen.

De netto-omzet is in 2016 ten opzichte van 2015 met 0,4% gestegen.

24. Kosten exploitatie en andere externe kosten

Hier worden de kosten verantwoord van de uitbestede werkzaamheden zoals: huren, energie, inkoop materialen, verzekeringen, belastingen en heffingen.

	2016	2015
25. Personeelskosten		
Lonen en salarissen	1.870	1.864
Sociale lasten	109	98
Pensioenlasten	216	230
Overige personeelskosten	485	429
	2.680	2.621

Bezoldiging van (voormalige) bestuurders en commissarissen

De bezoldiging aan (voormalige) bestuurders (inclusief pensioenpremies) over 2016 bedraagt € 151.105 (2015: € 147.160) en aan commissarissen € 34.630 (2015: € 33.453).

Personeelsleden

Bij de vennootschap waren in 2016 gemiddeld 28,86 personeelsleden werkzaam, berekend op fulltimebasis (2015: 30,27).

26. Financiële baten en lasten

Deze post heeft betrekking op de rentevergoeding door de bankier aan de vennootschap.

27. Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening *

Vennootschapsbelasting	57	0

(in duizenden euro's)

28. Aandeel in het resultaat van deelnemingen

	2016	2015
Aandeel resultaat SRO Bunschoten B.V.	24	39
Aandeel resultaat SRO Leusden B.V.	34	44
Aandeel resultaat SRO Nijkerk B.V.	72	173
Aandeel resultaat SRO Services B.V.	11	440
Aandeel resultaat SRO Vastgoed B.V.	279	102
Aandeel resultaat SRO Amersfoort B.V.	620	6
Aandeel resultaat SRO Kennemerland B.V.	85	-12
Aandeel resultaat SRO Zandvoort B.V.	0	0
	<u>1.125</u>	<u>792</u>

Buitengewoon resultaat

29. Belastinglatentie

Belastinglatentie	<u>-78</u>	<u>0</u>
-------------------	------------	----------

SRO is met ingang van 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De bedrijfseconomische en fiscale boekwaarde wijken af van elkaar. Onder deze post wordt de vorming van de actieve belastinglatentie verantwoord.

Accountantshonoraria

Met ingang van het boekjaar 2016 verricht BDO Audit & Assurance B.V. het onderzoek naar de jaarrekening. De in het boekjaar ontvangen facturen voor de externe accountant en de accountantsorganisatie, genoemd in artikel 1, eerste lid, onder a en e, van de Wet toezicht accountantsorganisaties, zijn als volgt:

Onderzoek van de jaarrekening	67	47
Andere controleopdrachten	15	5
Andere niet-controlediensten	0	19
	<u>82</u>	<u>71</u>

Op fiscaal terrein wordt ondersteuning verleend door EY belasting adviseurs, deze vergoeding is niet opgenomen in bovenstaand overzicht.

OVERIGE GEGEVENS

OVERIGE GEGEVENS

1 Statutaire regeling winstbestemming

De winstbestemming vindt plaats in overeenstemming met artikel 21 van de statuten. Daarin wordt bepaald dat de winst, zoals die blijkt uit de vastgestelde winst-en-verliesrekening, geheel ter beschikking staat van de aandeelhouders.

2 Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2015

De jaarrekening 2015 is vastgesteld in de algemene vergadering gehouden op 12 mei 2016. De algemene vergadering heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

3 Voorstel bestemming resultaat 2016

Aan de aandeelhouders wordt voorgesteld om de winst over 2016 ad € 902.710, € 400.000 uit te keren als dividend. In afwachting van de goedkeuring van dit voorstel door de algemene vergadering is dit voorstel nog niet in de jaarrekening verwerkt maar opgenomen onder de post onverdeelde winst.

NV SRO

(in duizenden euro's)

4 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Tel: +31 (0)30 284 98 00
Fax: +31 (0)30 284 99 61
info@bdo.nl
www.bdo.nl

BDO Audit & Assurance B.V.
Postbus 4053, 3502 HB Utrecht
Van Deventerlaan 101, 3528 AG Utrecht
Nederland

Aan: de aandeelhouders N.V. Sport, Recreatie en Onderwijsvoorzieningen (SRO)

A. Verklaring over de in het financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van N.V. Sport, Recreatie en Onderwijsvoorzieningen (SRO) (hierna: N.V. SRO) te Amersfoort gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening.

Naar ons oordeel geeft de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. SRO op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2016;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2016; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van N.V. SRO zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het financieel jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het financieel jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het financieel jaarverslag;
- de overige gegevens op pagina 48.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het financieel jaarverslag en de overige gegevens op pagina 48 in overeenstemming met titel 9 Boek 2 BW.

A. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de governance belaste personen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De governance belaste personen zijn verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 8 mei 2017

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g.

R.W.A. Eradus RA